

Bilag til f. t. l. vedr. våbenloven

Juridisk bindende våbenembargoer vedtaget i henhold til FN-pagtens kapitel VII kan implementeres i dansk ret ved kongelig anordning, jf. lov nr. 156 af 10. maj 1967 om visse forholdsregler i henhold til FN-pagten. Der er herefter hjemmel til at straffe overtrædelser af embargoen med bøde, fængsel indtil 4 måneder eller under skærpene omstændigheder med fængsel indtil 4 år, jf. straffelovens § 110 c, stk. 2.

Ikke juridisk bindende FN-våbenembargoer kan ikke implementeres ved kongelig anordning. De implementeres administrativt indenfor bestående lovgivning eller ved vedtagelse af ny lovgivning.

Forbud mod eksport af våben til det pågældende land fra Danmark kan gennemføres ved administrationen af våbenlovgivningens regler, idet ansøgninger om udførselstilladelser kan nægtes, og udførsel uden tilladelse kan straffes med bøde, fængsel indtil 4 måneder eller under skærpene omstændigheder med fængsel indtil 2 år, jf. våbenlovens § 10, stk. 1.

Derimod giver den eksisterende lovgivning ikke mulighed for at gribe ind over for/straffe transport af våben til det pågældende land i de tilfælde, hvor våbnene ikke udføres fra Danmark.

2.3.2. EU-våbenembargoer

Traktaten om Den Europæiske Union (Amsterdam-traktaten) indeholder bestemmelser om en fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik (Amsterdam-traktatens afsnit V). Blandt målsætningerne for den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik er styrkelse af Unionens sikkerhed samt bevarelse af freden og styrkelse af den internationale sikkerhed. Med henblik på at sikre disse mål kan EU gennem vedtagelse af en fælles holdning indføre en våbenembargo over for et land, som truer den internationale fred og sikkerhed.

Ifølge Amsterdam-traktaten skal medlemsstaterne drage omsorg for, at deres nationale politik er i overensstemmelse med de fælles holdninger. Medlemsstaterne er med andre ord juridisk forpligtede til at gennemføre en fælles holdning i deres nationale retssystemer. Våbenembargoer, der er indført ved en fælles holdning, iværksættes ved medlemsstaternes nationale foranstaltning og ikke, som ved embargoer om andre varer end våben, ved en rådsforordning efter artikel 301 i Traktaten om Oprettelse af Det Europæiske Fællesskab (TEF). Dette følger af, at kompe-

tencen til at træffe foranstaltninger vedrørende handel med våben, ammunition og krigsmateriel ligger hos medlemsstaterne i medfør af artikel 296 i TEF.

I Danmark kan EU-våbenembargoer lige som ikke juridisk bindende FN-våbenembargoer, jf. ovenfor, for så vidt angår forbud mod udførsel af våben til det pågældende land fra Danmark håndhæves ved administrationen af våbenlovgivningens regler. Derimod er der som udgangspunkt ikke efter gældende ret hjemmel til at håndhæve et eventuelt forbud mod transport af våben til det pågældende land, når der ikke sker udførsel fra Danmark. En sådan hjemmel vil dog findes, hvis der for det pågældende land tillige gælder en juridisk bindende FN-embargo i henhold til FN-pagtens kapitel VII, som er implementeret i dansk ret ved kongelig anordning.

Der gælder p.t. rene (dvs. uden samtidige FN-embargoer) EU-våbenembargoer mod Bosnien og Hercegovina, Burma/Myanmar, Congo, Kina, Libyen, Sudan og Zimbabwe (for nærmere referencer se underbilag 1).

En række af disse embargoer synes efter ordlyden alene at omhandle eksport fra de enkelte medlemslande og synes således ikke at forpligte medlemsstaterne til at forhindre transport mellem tredjelande. Dette gælder således embargoen mod Bosnien og Hercegovina (»embargo for våbeneksport«, jf. fælles holdning 98/240/FUSP), Congo (»levering og salg af våben ... fra statsborgere i medlemsstaterne eller fra medlemsstaternes områder til Den Demokratiske republik Congo forbydes, uanset om de hidrører fra medlemsstaterne eller ej«, jf. fælles holdning 2002/829/FUSP), Libyen (»embargo på eksport af våben eller andet militært udstyr«, jf. fælles holdning 1999/261/FUSP) og Zimbabwe (»Levering eller salg af våben ... fra statsborgere i medlemsstaterne eller fra medlemsstaternes områder til Zimbabwe forbydes, uanset om de hidrører fra deres områder eller ej«, jf. fælles holdning 2002/145/FUSP).

De resterende rene EU-våbenembargoer er meget kortfattede. Vedrørende Sudan anføres således i den fælles holdning 94/165/FUSP: »Der indføres en embargo over for Sudan med hensyn til våben, ammunition og militærudrustning«. Vedrørende Kina anføres i rådserklæring fra rådsmøde i Madrid den 26-27. juni 1989: »...an embargo on trade in arms with Chinac«. Endelig anføres vedrørende Burma/Myanmar: